

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/429/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1419202674
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Patrícia Železníková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1419202674.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Patrície Železníkovej a členiek senátu JUDr. Bianky Gelačikovej a Mgr. Aleny Čakváariovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: Y. L., nar. XX.XX.XXXX, štátne občianstvo Slovenskej republiky a Talianskej republiky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Vazovova 7/A, 816 16 Bratislava, dieťa rodičov: matka - X. L. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. XXXX/XX, XXX XX F., štátne občianstvo Slovenskej republiky, zastúpená Kanisová & Kanis, Advokátska kancelária s.r.o., so sídlom Ďumbierska 3F, 831 01 Bratislava, IČO: 36836460, a otec - O. L., nar. XX.XX.XXXX, C. XXX/XX, XXX XX F., štátne občianstvo Talianskej republiky, o návrhu navrhovateľov: starého otca J. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom via W. Z. 6, XXX XX M., M., štátne občianstvo Talianskej republiky, a prastarej mamy E. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom via dell'K. XX, XXX XX M., M., štátne občianstvo Talianskej republiky, obaja zastúpení Mgr. Dávidom Štefankom, advokátom so sídlom Povožnícka 18, 841 03 Bratislava, v konaní o návrhu starého otca a prastarej matky na úpravu styku s maloletým dieťaťom a o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie navrhovateľov proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava IV, zo dňa 09.10.2019, č.k. 25P/117/2019-90, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie sa p o t v r d z u j e.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie uznesením zo dňa 09.10.2019, č.k. 25P/117/2019-90, zamietol návrh starého otca J. L. a prastarej matky E. E. (ďalej len navrhovateľa), na nariadenie neodkladného opatrenia úpravou styku s maloletou Y. L., nar. XX.XX.XXXX.
2. Súd prvej inštancie takto rozhodol, keď po oboznámení sa s návrhom a listinnými dôkazmi dospel k záveru o nedôvodnosti návrhu navrhovateľov na nariadenie neodkladného opatrenia. Mal za to, že v danom prípade neboli splnené zákonné predpoklady odôvodňujúce okamžitý zásah do pomerov účastníkov formou neodkladného opatrenia v navrhovateľmi požadovanom smere, keďže podaným návrhom nebola osvedčená dôvodnosť uplatneného nároku, ktorému sa žiada poskytnúť bezodkladná ochrana. Vysvetlil účel inštitútu neodkladného opatrenia a zdôraznil, že neodkladné opatrenie nariadi súd iba vtedy, keď má preukázané, že riešenie situácie maloletého dieťaťa neznesie odklad. Podľa názoru súdu na základe uvádzaných skutočností nie je potrebné, aby boli bezodkladne upravené pomery účastníkov, ktoré boli uvedené v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a bez ďalšieho dokazovania nie je v tomto štádiu konania možné rozhodnúť tak, ako starý otec a prastará matka vo svojom návrhu navrhujú. Uviedol, že úprava styku maloletej s navrhovateľmi tiež závisí od úpravy styku maloletej s otcom, ktorý bol upravený rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV, sp. zn. 13P/237/2017, zo dňa 19.09.2019, ktorý však v čase rozhodnutia nenadobudol ešte právoplatnosť a vykonateľnosť. Uviedol, že o návrhu navrhovateľov súd prvej inštancie rozhodne v konaní vo veci samej vedenom na Okresnom súde Bratislava IV, pod sp. zn. 25P/117/2019 po vykonaní náležitého dokazovania. Vec právne posúdil podľa § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 329 ods.1 CSP, § 2 ods. 1 CMP.

3. Proti tomuto rozhodnutiu prostredníctvom zvoleného právneho zástupcu podali odvolanie navrhovateľa - starý otec a prastará matka maloletej Y. L.. Rozhodnutie súdu prvej inštancie navrhli zmeniť a ich styk s maloletou do právoplatného skončenia konania vo veci samej upraviť mimo letných školských prázdnin v 3., 9., 15., 21., 27., 33., 39., 43., 49., kalendárnom týždni, vždy od štvrtka od 16.45 hod. do pondelka do 14.00 hod., počas letných školských prázdnin od 30.07. od 09.00 hod. do 03.08. do 19.00 hod. tak, že maloletú prevezme a odovzdá otec v mieste bydliska matky a dopraví ju do miesta bydliska navrhovateľov do Talianska, udeliť otcovi súhlas na sprevádzanie maloletej počas jej cesty a pobytu v Taliansku, uložiť matke povinnosť maloletú na styk riadne pripraviť a odovzdať otcovi s platným cestovným dokladom a preukazom poistenca, alebo uznesenie zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uviedli, že z rozhodnutia súdu prvej inštancie zostali veľmi nešťastní, pretože stratili na ďalší dlhý čas jediná nádej ako sa stretnúť s milovanou vnučkou, ktorá bola u nich doma v Taliansku naposledy v auguste 2017, ktorá má slovenské a talianske štátne občianstvo, má v M. svoj pôvod, korene a domov. Namietali, že pokiaľ súd vo svojom rozhodnutí odkázal na rozsudok Okresného súdu Bratislava IV, sp. zn. 13P/237/2017, zo dňa 19.09.2019, ktorý ešte nie je právoplatný a vykonateľný, mal vychádzať z aktuálnej situácie, že otec sa stále stretáva s maloletou iba podľa uznesenia Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 20CoP/53/2019-231, zo dňa 30.04.2019, každý párny týždeň od soboty od 08.45 hod. do pondelka 07.45 hod. a každý nepárny týždeň od štvrtka od 16.45 hod. do piatka 07.45 hod.. Pokiaľ súd prvej inštancie konštatuje, že ich styk s maloletou závisí od úpravy styku maloletej s otcom uviedli, že súd neprihliadol na vyjadrenie otca doručené súdu dňa 27.09.2019, z ktorého vyplýva jeho súhlas s ich návrhom, aby mohla maloletá udržiavať pravidelný kontakt a rodinné väzby s jej talianskou rodinou a súčasne vzhľadom na vek navrhovateľov (72 ročný starý otec J. a 90 ročná stará babka E.) súhlasil, že maloletú bude od Talianska vozit' a sprevádzať. Nesúhlasili s názorom súdu, že na základe uvádzaných skutočností nie je potrebné, aby boli bezodkladne upravené pomery účastníkov, ktoré boli uvedené v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, keď samotná skutočnosť, že maloletá nebola za starým otcom a prababičkou v Taliansku od augusta 2017, iba z dôvodu, že si to neželá matka, je závažným a dostatočným dôvodom na rýchly zásah súdu do úpravy pomerov účastníkov konania. Uviedli, že matka sa opätovne a účelovo odmieta s nimi dohodnúť na tom, aby maloletá mohla za nimi do M. vycestovať a krivo obviňuje otca, že sa "pokúsil" maloletú do Talianska uniesť. Poukázali na problémy starého otca so zrakom, v dôsledku ktorých nemôže viesť motorové vozidlo, a ktorý cez sviatky Všetkých svätých 2019 pricestoval na Slovensko, aby sa mohol stretnúť s vnučkou. Uviedli, že maloletá stále viac pociťuje potrebu tráviť čas aj s rodinou z otcovej strany, čo komunikuje otcovi. Mali za to, že konflikt rodičov nemôže byť na ujmu maloletej pri rozvíjaní jej vzťahov s blízkou rodinou do budúcnosti. Žiadali, aby odvolací súd zohľadnil, že 90-ročná prastará mama E. už nemôže kvôli svojmu zdravotnému stavu a vysokému veku absolvovať cestu z M. do F. a v súčasnosti jej musí v domácnosti pomáhať starý otec J..

4. Otec vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľov sa stotožnil s ich odvolacími dôvodmi a navrhol návrhu starého otca a prastarej mamy vyhovieť. Uviedol, že maloletá je už po dobu dvoch rokov oddelená od svojej talianskej rodiny, keď mu matka odmieta poskytnúť pas maloletej, čím mu znemožňuje s maloletou navštíviť jeho najbližšiu rodinu v M..

5. Matka vo svojom vyjadrení prostredníctvom zvoleného právneho zástupcu navrhla rozhodnutie súdu prvej inštancie ako správne potvrdiť. Mala za to, že z celého textu odvolania a z jeho príloh je zrejmé, že toto konanie je najmä iniciatívou otca, ktorý sa aj takýmto spôsobom usiluje rozšíriť si styk s maloletou, ktorý je určený aktuálnym súdnym rozhodnutím. Uviedla, že z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ako ani z odvolania, nie je preukázaná snaha navrhovateľov dohodnúť sa s ňou na styku s maloletou, alebo nimi tvrdená jej údajná neochota, ale výhradne neustále sa stupňujúca iniciatíva otca voči nej na rozširovanie styku bez akceptovania súdnych rozhodnutí. Zdôraznila, že styk navrhovateľov s maloletou neobmedzuje, nemá na to dôvod a sama je otvorená komunikácii s nimi ohľadne ich stretnutia s maloletou. Uviedla, že ju osobne však ani jeden z navrhovateľov doposiaľ nekontaktoval, či už pred podaním návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v tejto veci, ako ani po jeho podaní. Nežiadali ju, aby im umožnila styk s maloletou a to či už osobný alebo minimálne prostredníctvom webkamery. Vyjadrila názor, že podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia preto nie sú dané a napadnuté uznesenie vychádzalo zo správnych skutkových a právnych záverov. Poukázala na aktuálnu situáciu, kedy si starý otec dokázal zabezpečiť dopravu na Slovensko začiatkom novembra 2019, ju však vôbec nekontaktoval a o tom, že sa s maloletou stretol, sa dozvedela až od maloletej po tom, ako sa vrátila dňa 04.11.2019 zo styku s otcom. V utorok dňa 05.11.2019, sa u zubára maloletej stretla aj so starým otcom, ktorý prišiel v sprievode otca, avšak tento ju nekontaktoval, neoznámil jej, že cestuje na Slovensko a vôbec ju nežiadal o možnosť stretnúť sa s maloletou. Takýto postup starého otca považovala za neférový

k nej, nakoľko okrem týchto súdnych podaní a tohto konania, v ktorom jej vyčíta ako im obmedzuje styk s maloletou, neprejavuje akúkoľvek reálnu snahu o stretnutie s maloletou. Odvolala sa na obsah svojho podanie zo dňa 27.09.2019 - Vyjadrenia k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorého sa v celom rozsahu pridržiavala. Mala za to, že postup súdu prvej inštancie ktorý považoval za potrebné pre akúkoľvek úpravu styku navrhovateľov s maloletou zohľadniť úpravu styku otca s maloletou vo vyhlásenom rozsudku Okresného súdu Bratislava IV, zo dňa 19.09.2019 za správny, aby jednotlivé rozhodnutia navzájom kolidovali. Ustálenie úpravy styku otca s maloletou by malo mať prednosť pred rozhodovaním o úprave jej styku s ostatnými príbuznými a na túto úpravu by malo nadväzovať. Uviedla, že sama odvolanie proti uvedenému rozsudku nepodala a preto skutočnosť, či úprava styku otca s maloletou nadobudne právoplatnosť závisí len na otcovi a jeho schopnosti prijať súdne rozhodnutie. Za zavádzajúce považovala tvrdenie navrhovateľov, že sa opätovne a účelovo odmieta s nimi na styku s maloletou dohodnúť, keďže navrhovatelia s ňou vôbec nekomunikujú. Zdôraznila, že z odvolania navrhovateľov plne vyplýva iniciatíva otca aj v tomto súdnom konaní, keď v ňom práve otec vyjadruje svoju nespokojnosť so stykom s maloletou, napriek tomu že predmetom tohto konania je úprava styku navrhovateľov s maloletou.

6. Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 65, § 66 zák. č. 161/15 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej CSP), a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľov nie je dôvodné. Súd prvej inštancie vec správne právne posúdil a vyvodil z nej aj správny záver. V odvolaní neboli uvedené žiadne nové skutočnosti, ktoré by mali za následok zmenu rozhodnutia súdu prvej inštancie. Odvolací súd sa stotožnil tak s výkladom inštitútu neodkladného opatrenia súdom prvej inštancie, ako aj s jeho aplikáciou v danej prejednávanej veci, majúc za to, že podmienky na dočasnú úpravu pomerov účastníkov v navrhovateľmi navrhovanom smere splnené neboli.

7. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti odvolaním napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie dopĺňa, že neodkladné opatrenie má mať len dočasnú povahu a v konaní vo veciach týkajúcich sa starostlivosti súdu o maloletých (§ 111 CMP) má byť prostriedkom ochrany zjavne ohrozených práv dieťaťa do doby, kým nebude o nich rozhodnuté podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine. Základným predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia je potreba bezodkladnosti súdnej úpravy pomerov účastníkov konania, resp. pomerov maloletého dieťaťa. Takýmto spôsobom sa zabezpečuje rýchla úprava jestvujúcich pomerov, ktoré, ako vyplýva zo samotného pojmu, neznesú ďalší odklad. Musí ísť teda o taký stav, ktorý si vyžaduje okamžitý zásah zo strany súdu, bez ktorého by mohlo dôjsť k ťažko napravitelnému, resp. nezvratnému poškodeniu oprávnených záujmov maloletého dieťaťa a to aj bez vykonania potrebného dokazovania.

8. V prvom rade odvolací súd upriamuje pozornosť na hmotnoprávnu stránku daného prejednávaneho prípadu. Tým, že predmetom konania v danej veci je návrh starého otca a prastarej matky maloletej na úpravu styku, je potrebné pri rozhodovaní vychádzať z ust. § 25 ods. 5 Zákona o rodine, ktorý jasne definuje dôvody pre úpravu styku maloletého dieťaťa s blízkymi osobami. Možnosť úpravy styku maloletého dieťaťa aj s blízkymi osobami, zákonodarca zakotvil v súlade s článkom 3 Dohovoru o právach dieťaťa, v ustanovení § 25 ods. 5 Zákona o rodine. Blízkou osobou podľa § 116 Občianskeho zákonníka je príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel; iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu. Úpravu styku maloletých detí s tretími osobami nemožno považovať za automatickú, podmienenú iba preukázaním príbuzenského pomeru. Pri rozhodovaní o tom, či a za akých podmienok možno uložiť rodičom povinnosť strpieť, aby sa ich dieťa stýkalo s inou osobou, ktorá nežije s nimi v spoločnej domácnosti, ktorej dieťa nie je zverené do výchovy a ktorá nemá na styk s dieťaťom právny nárok, treba vychádzať aj z toho, že tu ide o obmedzenie rodičovských práv a povinností rodičov, ktoré môže súd vysloviť len z dôvodov uvedených v § 38 Zákona o rodine. Právna úprava styku maloletého dieťaťa s blízkymi osobami plne rešpektuje ako prvoradé hľadisko záujem dieťaťa, akceptuje, že dieťa môže mať ku svojim starým rodičom alebo iným príbuzným silné citové väzby, keď tieto osoby mohli pomáhať pri jeho výchove už od malička a dieťa je na nich citovo naviazané a prerušenie stykov s nimi by mohlo narušiť stabilitu výchovného prostredia, jeho duševný a citový rozvoj. Súd zároveň musí vziať do úvahy okrem záujmu dieťaťa aj to, že podľa § 30 ods. 1 Zákona o rodine majú rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa rodičia, ktorí majú právo vychovávať deti v zhode s vlastným presvedčením (náboženským, filozofickým). Záujem dieťaťa však pri úprave styku s blízkymi

osobami nie je jediným kritériom, keď druhou podstatnou podmienkou je, že tento styk vyžadujú pomery v rodine, pričom je potrebné zohľadňovať individuálne okolnosti konkrétnej rodiny. Súd je oprávnený o otázke stretávania sa dieťaťa s blízkymi osobami rozhodovať len vtedy, ak nie je možné upraviť túto problematiku dohodou s rodičmi. Čas, ktorý súd vymedzí blízkym osobám na stretávanie sa s dieťaťom, nemá zasahovať výlučne do času jedného z rodičov. Svojím rozhodnutím by mal súd rovnako oddeliť z času starostlivosti každého rodiča tak, aby pre žiadneho z rodičov nepredstavovalo stretávanie dieťaťa s blízkymi osobami obmedzenie jeho práv.

9. Odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené a po oboznámení sa so spisovým materiálom, v zhode s názorom súdu prvej inštancie dospel k záveru, že potreba dočasnej úpravy pomerov úpravou styku starého otca a prastarej matky s maloletou neodkladným opatrením preukázaná nebola. Odvolací súd súhlasí s navrhovateľmi v tom, že môžu mať právny nárok na styk s maloletou, avšak pri splnení zákonom predpísaných podmienok a nie automaticky a bezvýhradne. Pre úpravu styku maloletej s navrhovateľmi súdnym rozhodnutím musia byť splnené zákonné podmienky a to, že by to bolo potrebné v záujme maloletej a súčasne, že si to vyžadujú pomery v rodine. Odvolací súd nespochybnuje citové väzby navrhovateľov k maloletej, avšak ich návrh a ani rodinná situácia maloletej vyplývajúca z obsahu spisu nezakladajú podmienky ust. § 325 ods.1 CSP. V danom prípade je potrebné vychádzať tiež zo skutočností, že otec styk s maloletou realizuje na základe rozhodnutia súdu a preto navrhovateľom, ako jeho blízkej rodine, nič nebráni stretnúť sa s maloletou v tomto vymedzenom čase (čo starý otec pre stretnutie s vnučkou využíva). Odvolací súd na tomto mieste zdôrazňuje, že pri rozhodovaní o návrhu navrhovateľov na nariadenie neodkladného opatrenia sa v prvom rade skúma hľadisko záujmu maloletej a nevyhnutnosť potreby úpravy pomerov súdnym rozhodnutím bez vykonania dokazovania a nie záujem navrhovateľov, ktorý či už z hľadiska svojho veku, alebo iných dôvodov môžu alebo nemôžu cestovať za maloletou na Slovensko. Odvolací súd súhlasí so súdom prvej inštancie, že navrhovatelia v návrhu nielenže neosvedčili, ale ani neuviedli žiadne dôvody a skutočnosti pre takéto rozhodnutia. Rovnako rozsah navrhovaného styku a spôsob jeho výkonu, prekračuje rámec neodkladného opatrenia, ktorý je navyše totožný s rozsahom navrhovanej úpravy vo veci samej. Odvolací súd tiež súhlasí s argumentáciou súdu prvej inštancie a matky, že prioritne je potrebné ustáliť styk otca s maloletou a potom skúmať dôvodnosť a potrebu úpravy styku navrhovateľov s maloletou. Navrhovateľmi tvrdené okolnosti, bez ich akéhokoľvek osvedčenia, nepreukazujú ohrozenie práv maloletej a ani potrebu jej ochrany neodkladným opatrením v zmysle návrhu navrhovateľov, keď kontakt s maloletou môžu mať zabezpečený aj počas stretávania sa maloletej s otcom, alebo po dohode s matkou, pričom ich iniciatívu v tomto smere neosvedčili rovnako. Odvolací súd vyjadruje názor, že obmedzenie výkonu rodičovských práv a povinností rodičov v rozsahu úpravy styku maloletej s navrhovateľmi je možné vyhodnotiť a posúdiť v kontexte so záujmom maloletej na takejto úprave len po riadnom vykonaní dokazovania a zvážení všetkých právne relevantných skutočností.

10. Súd prvej inštancie v danej veci rozhodol v súlade s príslušnými ustanoveniami upravujúcimi inštitút neodkladného opatrenia, ktoré správne na danú vec aplikoval, preto odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým zamietol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia ako vecne správne potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

11. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).